

ใบงานกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้: กระบวนการแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับเงิน

ชื่อ-สกุล: ..... ชั้น: ป.3/..... เลขที่: .....

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน: ให้นักเรียนอ่านโจทย์ปัญหาอย่างรอบคอบ และใช้ความรู้เรื่อง "1 บาท เท่ากับ 100 สตางค์" รวมถึง "กระบวนการ 4 ขั้นตอน" ในการแสดงวิธีหาคำตอบให้ถูกต้อง

ส่วนที่ 1: ทบทวนความจำและความเข้าใจ (ระดับง่าย)

ข้อ 1. เติมคำตอบให้ถูกต้องตามข้อกำหนดพื้นฐานทางคณิตศาสตร์

1.1) เงิน 1 บาท มีค่าเท่ากับ ..... สตางค์

1.2) หากผลบวกของเงินได้เป็น "125 สตางค์" นักเรียนจะต้องแปลงค่าเป็น ..... บาท ..... สตางค์

1.3) ถ้ามีเงิน 50 บาท 0 สตางค์ และต้องการนำไปแลกกับหน่วยสตางค์ ต้องกระจายค่าจากหน่วยบาทมายังหน่วยสตางค์ โดยเงินจะเปลี่ยนเป็น ..... บาท ..... สตางค์

ส่วนที่ 2: การนำไปใช้ (ระดับปานกลาง)

ข้อ 2. ให้นักเรียนแสดงวิธีทำเพื่อหาจำนวนเงินที่ต้องจ่าย (การบวกแบบมีการทดค่า)

โจทย์: ต้นกล้าซื้อนม 1 กล่อง ราคา 12 บาท 50 สตางค์ และซื้อขนมปังราคา 20 บาท 75 สตางค์ ต้นกล้าต้องชำระเงินรวมเป็นจำนวนเท่าใด

วิธีทำ:

รายการ บาท สตางค์

ราคาของนมที่ต้นกล้าซื้อ .....

ราคาของขนมปังที่ซื้อเพิ่มเติม (+) .....

รวมเป็นเงิน .....

แปลงค่าจากหน่วยสตางค์เป็นหน่วยบาท จะได้ ..... บาท ..... สตางค์

ตอบ: ต้นกล้าต้องชำระเงินรวมทั้งสิ้น .....

ข้อ 3. ให้นักเรียนแสดงวิธีทำเพื่อหาเงินทอน (การลบแบบมีการกระจายค่า)

โจทย์: ชุนมีเงิน 100 บาท ซื้อขนมไป 45 บาท 50 สตางค์ ชุนจะได้รับเงินทอนเท่าใด

วิธีทำ:

รายการ บาท สตางค์

จำนวนเงินตั้งต้นของชุน .....

กระจายค่าเป็น .....

ค่าใช้จ่ายในการซื้อขนม (-) .....

จำนวนเงินทอนที่จะได้รับ .....

ตอบ: ชุนจะได้รับเงินทอนจำนวน .....

ส่วนที่ 3: การวิเคราะห์ (ระดับยาก)

ข้อ 4. ให้นักเรียนวิเคราะห์โจทย์ปัญหาตาม "กระบวนการ 4 ขั้นตอน"

โจทย์: แก้วตา มีเงิน 500 บาท นำไปซื้อหนังสือการ์ตูนราคา 125 บาท 50 สตางค์ แก้วตาจะมีเงินคงเหลือจำนวนกี่บาท

วิธีคิด:

1. การวิเคราะห์โจทย์ปัญหา:
  - สิ่งที่โจทย์ต้องการทราบ คือ .....
  - สิ่งที่โจทย์กำหนดให้ คือ .....
2. การวางแผนการแก้ปัญหา: - ใช้วิธีการใดในการหาคำตอบ (บวก หรือ ลบ) เพราะเหตุใด?
.....
3. การดำเนินการแก้ปัญหา: (แสดงวิธีคำนวณสั้นๆ)
.....
.....
4. การตรวจสอบความถูกต้อง: (ผลลัพธ์ที่ได้สมเหตุสมผลหรือไม่)
  - แก้วตาจะมีเงินคงเหลือ ..... บาท ..... สตางค์

ส่วนที่ 4: การประยุกต์และวิเคราะห์ขั้นสูง (ระดับยากมาก)

ข้อ 5. ให้นักเรียนแก้โจทย์ปัญหาที่มี 2 ขั้นตอน (หาผลรวมและหาเงินทอน)

โจทย์: มารดาซื้อผักชีราคา 15 บาท 50 สตางค์ และซื้อต้นหอมราคา 10 บาท 50 สตางค์ มารดาจ่ายเงินด้วยธนบัตรฉบับละ 50 บาท 1 ฉบับ มารดาจะได้รับเงินทอนจำนวนเท่าใด

แสดงวิธีทำแบบละเอียด:

ขั้นตอนที่ 1: หาค่าใช้จ่ายทั้งหมด

.....
.....

ขั้นตอนที่ 2: หาเงินทอน

.....
.....

ตอบ: มารดาจะได้รับเงินทอนจำนวน .....

เฉลยแบบละเอียด (สำหรับครูผู้สอน)

ข้อ 1.

- 1.1) 100 สตางค์ (เหตุผล: เป็นข้อกำหนดพื้นฐานของการวัดมูลค่าเงิน)
- 1.2) 1 บาท 25 สตางค์ (เหตุผล: 100 สตางค์ = 1 บาท ดังนั้น 125 สตางค์ จึงแยกได้เป็น 100 + 25 สตางค์ หรือ 1 บาท กับอีก 25 สตางค์)
- 1.3) 49 บาท 100 สตางค์ (เหตุผล: กระจายเงิน 1 บาท ออกมาเป็น 100 สตางค์ เพื่อให้ตัวตั้งมีค่ามากพอที่จะนำไปลบได้)

ข้อ 2.

- ตั้งบวก:
  - นม 12 บาท 50 สตางค์
  - ขนมปัง 20 บาท 75 สตางค์
- รวมเป็นเงิน: 32 บาท 125 สตางค์
- แลกค่า: เนื่องจาก 125 สตางค์ = 1 บาท 25 สตางค์ ให้นำ 1 บาท ไปบวกเพิ่มที่หน่วยบาท ($32+1 = 33$)
- ตอบ: ต้นกล้าต้องชำระเงินรวมทั้งสิ้น **๓๓ บาท ๒๕ สตางค์**

ข้อ 3.

- ตั้งลบ: ชุนมีเงิน 100 บาท 0 สตางค์
- กระจายค่า: เปลี่ยนตัวตั้งเป็น 99 บาท 100 สตางค์
- ลบด้วย: 45 บาท 50 สตางค์
- สตางค์ลบสตางค์: $100 - 50 = 50$ สตางค์
- บาทลบบาท: $99 - 45 = 54$ บาท
- ตอบ: ชุนจะได้รับเงินทอนจำนวน **๕๔ บาท ๕๐ สตางค์**

ข้อ 4.

- **ขั้นที่ 1:** * โจทย์ต้องการทราบ: แก้วตาจะมีเงินคงเหลือจำนวนกี่บาท
  - โจทย์กำหนดให้: แก้วตา มีเงิน 500 บาท และซื้อหนังสือราคา 125 บาท 50 สตางค์
- **ขั้นที่ 2:** ใช้วิธีการ "ลบ" เพราะการซื้อของทำให้เงินที่มีอยู่ลดลง ต้องหาจำนวนเงินที่เหลืออยู่
- **ขั้นที่ 3:** กระจายค่า 500 บาท เป็น 499 บาท 100 สตางค์ -> นำไปลบ (499 บ. 100 ส.) - (125 บ. 50 ส.) = 374 บ. 50 ส.
- **ขั้นที่ 4:** ตอบ แก้วตาจะมีเงินคงเหลือ **๓๗๔ บาท ๕๐ สตางค์**

ข้อ 5.

- **ขั้นตอนที่ 1 (หาค่าใช้จ่ายรวม):** นำราคาผักชี (15 บ. 50 ส.) + ราคาต้นหอม (10 บ. 50 ส.) = 25 บาท 100 สตางค์
- แลกค่า 100 สตางค์ เป็น 1 บาท นำไปรวมกับ 25 บาท = ค่าใช้จ่ายทั้งหมด **26 บาทพอดี**

- **ขั้นตอนที่ 2 (หาเงินทอน):**

นำเงินที่จ่าย (50 บาท 0 สตางค์) - ค่าใช้จ่าย (26 บาท 0 สตางค์) = 24 บาท 0 สตางค์

- **ตอบ:** มารดาจะได้รับเงินทอนจำนวน **๒๔ บาทถ้วน**

=====

เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) - คะแนนเต็ม 15 คะแนน

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก (3 คะแนน)	ดี (2 คะแนน)	พอใช้ (1 คะแนน)	ปรับปรุง (0 คะแนน)
1. ความเข้าใจพื้นฐาน (ข้อ 1)	ตอบคำถามได้ถูกต้องครบถ้วนทั้ง 3 ข้อย่อย	ตอบคำถามถูกต้อง 2 ข้อย่อย	ตอบคำถามถูกต้อง 1 ข้อย่อย	ไม่สามารถตอบคำถามได้ถูกต้องเลย
2. ทักษะการบวกและแปลงค่า (ข้อ 2)	ตั้งบวกถูกต้อง คำนวณสตางค์ถูก และแปลงค่า 100 สตางค์เป็น 1 บาทได้อย่างสมบูรณ์	ตั้งบวกถูกต้อง แต่ลืมนแปลงค่าหรือแปลงค่าผิดเล็กน้อย	ตั้งบวกผิดพลาด แต่ยังแสดงความเข้าใจว่าต้องนำมาบวกกัน	ไม่สามารถแสดงวิธีบวกได้เลย
3. ทักษะการลบและการกระจายค่า (ข้อ 3)	กระจายค่าจาก 100 บ. เป็น 99 บ. 100 ส. ได้ถูกต้อง และลบเลขได้คำตอบที่ถูกต้อง	กระจายค่าถูกต้อง แต่ลบเลขผิดพลาดเล็กน้อย	ทราบว่าต้องลบ แต่ไม่สามารถกระจายค่าหน่วยบาทเป็นสตางค์ได้	ไม่สามารถแสดงวิธีคิดได้เลย
4. การวิเคราะห์กระบวนการ 4 ขั้นตอน (ข้อ 4)	ระบุ 4 ขั้นตอน (โจทย์ถาม/กำหนด, วางแผน, ดำเนินการ, ตรวจสอบ) ได้ถูกต้องครบถ้วน	ระบุได้ถูกต้อง 3 ขั้นตอน จาก 4 ขั้นตอน	ระบุได้ถูกต้อง 1-2 ขั้นตอน หรืออธิบายไม่ชัดเจน	ไม่สามารถวิเคราะห์กระบวนการใดๆ ได้
5. การประยุกต์โจทย์ 2 ขั้นตอน (ข้อ 5)	แสดงวิธีทำหาผลรวมถูกต้อง และนำไปหาผลลบ(เงินทอน)ได้ คำตอบที่ถูกต้องสมบูรณ์	คำนวณขั้นที่ 1 ถูกต้อง แต่ผิดพลาดในขั้นที่ 2 (หาเงินทอนผิด)	เข้าใจว่าต้องหาผลรวมก่อน แต่บวกเลขผิด ทำให้ลบเลขผิดไปด้วย	ไม่สามารถแสดงวิธีหาคำตอบที่มี 2 ขั้นตอนได้

(เกณฑ์การผ่าน: นักเรียนต้องได้คะแนนรวมไม่ต่ำกว่า 9 คะแนน หรือร้อยละ 60 ขึ้นไป)